

Aan de gemeenteraad van Nijmegen

Postadres

Gemeente Nijmegen
Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

Bezoekadres

Korte Nieuwstraat 6
6511 PP Nijmegen

T 14 024
nijmegen.nl

Contactpersoon

Robert Tannemaat
r.tannemaat@nijmegen.nl
T 024 – 329 20 52

Ons kenmerk

E23.000498

Datum 18 april 2023
Onderwerp Voortgang participatie en democratische vernieuwing

Geachte leden van de raad,

Op het gebied van participatie en democratische vernieuwing gebeurt er veel. Het is een belangrijk thema voor onze stad en in het coalitieakkoord zijn er dan ook duidelijke ambities voor benoemd. Met deze brief brengen wij u graag op de hoogte van de voortgang op dit thema.

Tevens beantwoorden we daarmee de vraag van de Stadspartij die bij de bespreking van de stadsbegroting (10 oktober jl.) hierover is gesteld: *“In het coalitieakkoord wordt het voornemen uitgesproken vaker stadsgesprekken te organiseren, bewonersberaad in te zetten en referenda in te zetten. Zijn er omtrent deze participatievormen al concrete plannen voor 2023?”*

Hieronder leest u de belangrijkste stappen en ontwikkelingen.

Stadsgesprekken

Dit jaar start het participatieproces voor de actualisatie van de Omgevingsvisie. Bij de participatie leggen we ook thema's uit de actualisatie *Uitvoeringsagenda Wonen*, de *Woon-Zorgvisie* en de *Transitievisie warmte* voor aan de stad.

Door bij de participatie verschillende beleidsontwikkelingen te combineren voorkomen we versnippering ervan op belangrijke ruimtelijke thema's. Dit geeft inwoners de mogelijkheid om vanuit een breder beeld een mening te vormen en maakt inhoudelijke verrijking (door thematische bundeling) mogelijk. Ook voorkomen we zo dat we inwoners té vaak, over toch al gerelateerde onderwerpen, bevragen.

Een van de instrumenten die we in dit participatieproces inzetten zijn (thematische) stadsgesprekken. De themakeuzes worden op een later moment in de voorbereiding van het participatieproces bepaald.

Inwonersberaad

Een inwonersberaad – ook wel burgerberaad of burgerforum genoemd – geeft een representatieve groep inwoners ruimte om direct invloed uit te kunnen oefenen op thema's die belangrijk zijn voor onze stad. Het is een nieuw instrument wat, zowel in tijd als geld, kostbaar is en waarvoor we bovendien nog de juiste bestuurlijke inpassing moeten uitvinden.

Om hierin de juiste stappen te zetten hebben we aansluiting gezocht bij een project van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninklijke relaties (BZK) en de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG). In dit project trekken acht (koplopers-)gemeenten, onder begeleiding van kennispartijen, gezamenlijk op in het organiseren van een eerste inwonersberaad.

Inhoudelijk thema van dit, voor Nijmegen, eerste inwonersberaad is 'klimaat'.

Dit jaar zullen we de voorbereidingen voor het beraad treffen. Hierbij wordt uw raad betrokken bij een kennissessie over het instrument. U wordt ook betrokken bij de inhoudelijke kaderstelling van het onderwerp en de mandatering van het beraad. Feitelijke uitvoering van het beraad vindt in 2024 plaats.

In de voorbereiding van het beraad verkennen we de optie om er een preferendum aan te verbinden. In dat geval kan de stad zich (vooraf) uitspreken over, bijvoorbeeld, de – kaders van de – vraagstelling van het beraad, of (achteraf) over de weging van de adviezen die het beraad aan uw raad geeft.

NB: naast dit inwonersberaad worden, binnen het thema Energie en Warmtetransitie, ook nog andere initiatieven georganiseerd om bewoners, bedrijven en instellingen te verbinden en betrekken bij het onderwerp. In het coalitieakkoord is dit verwoord onder het kopje *Nijmeegs Klimaatberaad* (p.15). Het in deze brief bedoelde inwonersberaad (burgerberaad), met het thema *klimaat*, is hier aanvullend aan.

Stadsdeelprogrammeren

Stadsdeelprogrammeren is een werkwijze – gebaseerd op een aanpak van gemeente Rotterdam en het Nederlands (NJI) – die wordt ingezet voor een sterke sociale basis. De gemeente is al enige tijd bezig met de voorbereiding van dit instrument en in de eerste helft van dit jaar treden we hiermee voor het eerst naar buiten.

Met inwoners van Lindenholt en professionele ketenpartners gaan we in gesprek om te horen welke thema's uit de sociale basis voor hun van belang zijn. Ook wijkraad Lindenholt wordt hierbij betrokken. Deze gesprekken bepalen de prioriteit voor de nadere uitwerking van de thema's in een concreet programma van activiteiten.

Later dit jaar worden vergelijkbare gesprekken gevoerd in de stadsdelen Zuid en Oost.

In Lindenholt worden ook kenniscentra RU, HAN, RadboudUMC en ROC betrokken om hun kennis in te zetten voor het activiteitenprogramma.

Kinder- en jongerenparticipatie

Nijmegen neemt deel aan *Democracy Reloading*, een ontwikkeltraject van het NJI en Erasmus+, om een succesvolle jongerenparticipatiestructuur te ontwerpen, implementeren en evalueren met gelijkgestemde gemeenten. Ons doel is om jongeren betekenisvol en duurzaam te betrekken bij besluitvorming. Als eerste resultaat hiervan werken we dit voorjaar de verschillende scenario's voor jongerenparticipatie uit en bespreken deze in het college om te komen tot een voor Nijmegen passende aanpak.

Dit jaar organiseren we ook een Kinderraad-bijeenkomst. In overleg met de griffie wordt een te bespreken thema gekozen.

Wijkgerichtwerken

Eind vorig jaar is een visie op wijkraden vastgesteld. Hierin staat hoe we aankijken tegen en omgaan met wijkraden. Bij het bespreken van de visie werd door wijkraden de behoefte aan verbinding, ontmoeting en kennisdeling benoemd. De gemeente gaat bijdragen aan de invulling van deze behoefte door het organiseren van een conferentie van wijkraden en wijkverenigingen. Als het bevalt kan dit een jaarlijks terugkerende bijeenkomst worden.

De conferentie vindt plaats op 1 juni en heeft als werktitel "Een mooie wijkraad, spiegel van de wijk". Wijkraad Lent verteld op deze eerste editie over hoe zij hun wijkraad hebben georganiseerd. Er is vooral tijd en ruimte voor ontmoeten en kennisuitwisseling.

Implementatie participatiebeleid voor ruimtelijke ontwikkelingen

Vorig jaar september is het participatiebeleid voor ruimtelijke ontwikkelingen vastgesteld. Ondanks dat de start van de omgevingswet nog even op zich laat wachten zijn we al wel met het beleid aan de slag. Dit jaar staat in het teken van implementatie in onze werkwijze en procedures (zoals bijvoorbeeld bij bouwvergunningverlening en anterieure overeenkomsten met (niet-gemeentelijke) initiatiefnemers).

Ook maken we een publieksversie van het beleid, ondersteunen medewerkers om te werken naar de geest en inhoud ervan en geven we invulling aan de motie 'Plak 'm aan bouwen'.

Andere (ambtelijke) ontwikkelingen

Om ambtelijk uniform en volgens de afspraken uit het hiervoor genoemde participatiebeleid (voor ruimtelijke ontwikkelingen) te werken is een *online participatietool* ontwikkeld. Deze is in januari *live* gegaan.

Ook wordt dit jaar de ambtelijke *leerlijn* voor *Samenwerken met de stad* gemaakt en in uitvoering gebracht. Deze leerlijn heeft als doel om alle medewerkers op de hoogte te brengen van de basiskennis rondom participatie. Daarnaast is de leerlijn er om

medewerkers, die dagelijks werken op het snijvlak tussen leef- en systeemwereld, te helpen met een passende mind-set en vaardigheden.

Startnotitie participatie en democratische vernieuwing

Om blijvend goed uitvoering te kunnen geven aan de ambities en ontwikkelingen werkt het college aan visie en koers voor dit thema. Deze wordt verwerkt in een startnotitie die gezien kan worden als nadere duiding van het coalitieakkoord op dit gebied. Het college wilt graag in een open gesprek met raadsleden (31 mei as.) verdieping aanbrengen en verkennen wat het vraagt van uw raad, het college en de ambtelijke organisatie.

Aansluitend zal de startnotitie worden vervolmaakt. Op basis hiervan wordt dan een actieprogramma opgesteld, waarin visie, ambities en ontwikkelingen (indien waardevol) worden gebundeld en uitwerkt in concrete stappen voor de komende jaren. Dit document borgt de doorlopende ontwikkeling van (en aandacht voor) participatie en democratische vernieuwing.

Hoogachtend,

Het college van burgemeester en wethouders van Nijmegen

A.P.W. van de Klift
gemeentesecretaris

H.M.F. Bruls
burgemeester